ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳು: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಧರ್ಮಣ್ಣ ಮಾದರ[1] & ಬಸವರಾಜ ಜಿ.[2]

[1]ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ತುಮಕೂರು.

[2]ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ತುಮಕೂರು.

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.18848752

ABSTRACT:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ದ್ವಿಮುಖ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ, ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸುವಲ್ಲಿ ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಆಧಾರಿತ ವೇದಿಕೆಗಳು ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಸರಣ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳ ಹರಡುವಿಕೆ, ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಜನಮತದ ತಿರುಚುವಿಕೆಯಂತಹ ಗಂಭೀರ ಸವಾಲುಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಅದು ಮತದಾರರ ವರ್ತನೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಲವರ್ಧನೆಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

KEYWORDS:

ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ, ಮತದಾರರ ವರ್ತನೆ, ನವಮಾಧ್ಯಮ.

ಸಂಶೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಜನತೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
2. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ದ್ವಿಮುಖ ಸಂವಹನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
3. ಚುನಾವಣೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ವರ್ತನೆ, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಚಾರ ತಂತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು.
4. ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಹರಡುವ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳು, ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಿರುಚುವಿಕೆಯು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಇಂದಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮಾನವನ ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿವೆ. ಮಾನವನ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಂಡರಿಯದಂತಹ ವೇಗ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಶಸ್ಸು ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಶಾಸಕಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳ ನಂತರದ ನಾಲ್ಕನೇ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ತಂಭವು ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದ ರೇಡಿಯೋ ಹಾಗೂ ದೂರದರ್ಶನಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮಿತಿಗಳಿದ್ದವು; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸರಣವು ಏಕಮುಖವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಉಗಮವು ಜಾಗತಿಕ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಘಟನೆಯೂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಲುಪುವಂತಾಗಿದೆ.

ಇಂದಿನ ಬದಲಾದ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ರವಾನಿಸುವ ಅಥವಾ ಮನರಂಜನೆ ನೀಡುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ, ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಪ್ರಬಲ ವೇದಿಕೆಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ

ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಪತ್ರಕರ್ತನಾಗುವ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಕನಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಅಧಿಕಾರದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತದಾರನೂ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಕೇವಲ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ದೈನಂದಿನ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಘಟನೆಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವೈರಲ್ ಆಗುವ ಮೂಲಕ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಯುವಜನತೆ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ದನಿ ಎತ್ತಲು ಈ ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ, ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳು, ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳಂತಹ ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳು ಸಹ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇವು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಜನರನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಸಮಾಜವನ್ನು ಧ್ರುವೀಕರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನವು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹೇಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ, ಮತದಾರರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಹೊಸ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದ ನಡುವಿನ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಸಂವಹನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದ ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಅಂದರೆ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಬಾನುಲಿ ಅಥವಾ ದೂರದರ್ಶನಗಳು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಏಕಮುಖ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಂಪಾದಕೀಯ ಬಳಗದಿಂದ ಅಥವಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಕೇವಲ ಓದುಗರಿಗೆ ಅಥವಾ ವೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನು ಕೇವಲ ಕೇಳುಗನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದನೇ ಹೊರತು, ತಕ್ಷಣದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸ್ವರೂಪವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ದ್ವಿಮುಖ ಮತ್ತು ಬಹುಮುಖ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಂತರಜಾಲ ಆಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು, ಬ್ಲಾಗ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಗಳು ಸಂವಹನದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿವೆ. ಈ ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಯೂ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು, ಆಳುವ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಮತ್ತು ಗಂಭೀರವಾದ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್‌ಗಳ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಗ್ಗದ ದರದ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂಪರ್ಕದ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆಯು ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ನಡುವಿನ

ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಂದಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕುಳಿತು ಜಗತ್ತಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವಂತಹ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಹಿತಿಯು ಕೇವಲ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದು, ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೀಕರಣಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನೂ ಮಾಹಿತಿಯ ಗ್ರಾಹಕನಾಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಮಾಹಿತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರಕನಾಗಿಯೂ ಬದಲಾಗಿರುವುದು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಬೃಹತ್ತಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿಸಿದೆ. ಇದು ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಸಶಕ್ತೀಕರಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಮಾಹಿತಿಯ ಮುಕ್ತ ಹರಿವು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಆಡಳಿತ: ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಶಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಆಗಮನದ ನಂತರ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಕೆಲವೇ ವರ್ಗದ ಹಿಡಿತವು ತಪ್ಪಿದೆ. ಇಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು, ಆಯವ್ಯಯದ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ತಿನ ಚರ್ಚೆಗಳು ನೇರ ಪ್ರಸಾರದ ಮೂಲಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೊಬೈಲ್ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿಯ ಮುಕ್ತ ಹರಿವು ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಸಬಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳು ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಹಿತಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯು ರಾಜಕೀಯ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಜಾಗೃತ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಯುವಜನತೆಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟಗಳು: ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜೀವಂತವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಯುವಜನತೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗಿದ್ದ ಯುವ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮವು ಮರಳಿ ಕರೆತಂದಿದೆ. ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿರದೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ವೇದಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟಗಳು ಇಂದು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಅಭಿಯಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಬೀದಿಗಿಳಿದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಯುವಕರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಘಟಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಘಟಿತ ಹೋರಾಟಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ನಾಯಕರ ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ: ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಪ್ರಭುಗಳು ಎಂಬ ಮಾತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತದಾರನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ನಾಯಕರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಟ್ವಿಟರ್ ಅಥವಾ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಮುಂತಾದ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರು ನೇರವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೆಲಸವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ನೀಡಿದ ಹಳೆಯ ಭರವಸೆಗಳ ವಿಡಿಯೋಗಳು ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದರಿಂದ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಾತು ತಪ್ಪಿದಾಗ ಜನರು ಸಾಕ್ಷಿ ಸಮೇತ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಪ್ರಭುತ್ವದ ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲಭೂತ ಆಶಯವಾದ ಜನರ ದನಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.

ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವ

ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಚಾರದ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ: ಹಿಂದಿನ ಚುನಾವಣಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕರಪತ್ರಗಳು, ಬ್ಯಾನರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳು ಪ್ರಚಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳಾದ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಎಕ್ಸ್ (ಟ್ವಿಟರ್), ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್ ಮತ್ತು ವಾಟ್ಸಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡದಿದ್ದರೂ, ವರ್ಚುವಲ್ ರ್ಯಾಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಲೈವ್ ವಿಡಿಯೋಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾವಿರಾರು ಮತದಾರರನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಮತದಾರರ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಚಾರದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ತಲುಪುವ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಮತದಾರರ ಗುರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ: ಇಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಕೇವಲ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಭಾಷಣಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಿಖರವಾದ ದತ್ತಾಂಶ ಅಥವಾ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಬೃಹತ್ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತದಾರರ ಒಲವು, ವಯಸ್ಸು, ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪಿನ ಮತದಾರರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗುರಿ (ಮೈಕ್ರೋ ಟಾರ್ಗೆಟಿಂಗ್) ತಂತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಮನ್ನಾ ಕುರಿತ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಲುಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮತಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಚಾರ ವಿಧಾನವು ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿದೆ.

ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಪಾತ್ರ: ಚುನಾವಣೆಗೆ

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮುಂಚೆಯೇ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಅಲೆಯೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಒಂದು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನವೇ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಗ್ರಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಶ್‌ಟ್ಯಾಗ್ ಅಭಿಯಾನಗಳು, ಟ್ರೋಲ್ ಪುಟಗಳು ಮತ್ತು ಮೀಮ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಎದುರಾಳಿ ಪಕ್ಷಗಳ ವೈಫಲ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ನಿರಂತರ ಪ್ರಚಾರದ ಪ್ರವಾಹವು ತಟಸ್ಥ ಮತದಾರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್: ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗಿಂತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವರ್ಚಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳು ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರನ್ನು ಕೇವಲ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿಸದೆ, ಅವರನ್ನು ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಂತೆ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಾಯಕರ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಅವರ ಹವ್ಯಾಸಗಳು, ಕುಟುಂಬದ ಜೊತೆಗಿನ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸರಳತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮತದಾರರೊಂದಿಗೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನಂಟನ್ನು ಬೆಸೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಯಕರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸ್ನೇಹಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಯುವ ಮತದಾರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಇಮೇಜ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಅಥವಾ ವರ್ಚಸ್ಸು ನಿರ್ಮಾಣವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಗೆಲುವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ತಿರುಚುವಿಕೆ: ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಆತಂಕಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೆಂದರೆ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ ಮತ್ತು ಅಪಪ್ರಚಾರದ ಮೂಲಕ ಮತದಾರರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವುದು. ಚುನಾವಣೆಯ ಅಂತಿಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಳಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಕುರಿತು ನಕಲಿ ವಿಡಿಯೋಗಳು, ತಿರುಚಿದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದ ಹಗರಣಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸಮಯ ಮತ್ತು ತಾಳ್ಮೆ ಮತದಾರರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಇಂತಹ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗುತ್ತವೆ. ಡೀಪ್‌ಫೇಕ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಜಟಿಲಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದು ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಚುನಾವಣೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದ್ದು, ಮತದಾರರ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಅಂತಿಮ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸವಾಲುಗಳು

ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳು ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿಯ ಹಾವಳಿ: ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸವಾಲೆಂದರೆ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳು ಅಥವಾ ನಕಲಿ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರಸಾರ. ಯಾವುದೇ ದೃಢೀಕರಣವಿಲ್ಲದೆ, ಕೇವಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾದ ಸುದ್ದಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚಿನಂತೆ ಹರಡುತ್ತವೆ. ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ವಿರೋಧಿಗಳ ತೇಜೋವಧೆ ಮಾಡುವುದು, ಹಳೆಯ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಳುಕು ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ತಿರುಚಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಸುದ್ದಿಗಳು ಮತದಾರರ ನಿರ್ಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಮತ್ತು ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳಿನ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅರಿಯದ ಅಮಾಯಕ ಜನರು ಇವುಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಮೋಸಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ.

ವೈಚಾರಿಕ ಧ್ರುವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ: ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳು (ಗಣಿತೀಯ ನಿಯಮಗಳು) ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಪದೇ ಪದೇ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಕೋಣೆಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ನೋಡುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಧ್ರುವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಡಪಂಥೀಯರು ಮತ್ತು ಬಲಪಂಥೀಯರ ನಡುವಿನ ಕಂದಕ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಂವಾದದ ಬದಲಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ, ಆದರೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜನರನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪಿನ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ.

ದತ್ತಾಂಶ ಗೌಪ್ಯತೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಳಕೆಯ ಆತಂಕ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆದಾರರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಸರಕಾಗಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತದಾರರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಯಾವ ಮತದಾರನು ಯಾವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು, ಅವನನ್ನು ಓಲೈಸಲು ಅಥವಾ ಭಯಪಡಿಸಲು ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಖಾಸಗಿತನದ ಹಕ್ಕಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ. ಮತದಾರರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮುಕ್ತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿವೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಂದಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಕೊರತೆ: ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾದರೂ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಂದಕ ಇನ್ನೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಬಡವರು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರು ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ಕೇವಲ ಟ್ವಿಟರ್ ಅಥವಾ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಬಳಸುವ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯಗಳ ದನಿ ಅಡಗಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಕಿರುಕುಳ: ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಅನಾಮಧೇಯತೆಯ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲವರು ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ನಿಂದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳ ನೆಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ವಿಷ ಕಕ್ಕುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಕರ್ತೆಯರು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಸೈಬರ್

ಕಿರುಕುಳ ಮತ್ತು ತೇಜೋವಧೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಶ್ಲೀಲ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬೆದರಿಕೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅನೇಕ ಸಂಭಾವಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಸಕ್ರಿಯ ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣವು ಉತ್ತಮರು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಡೀಪ್‌ಫೇಕ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸವಾಲು: ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು (ಎಐ) ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೈಜವೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುವ ನಕಲಿ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು (ಡೀಪ್‌ಫೇಕ್) ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಈಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕನು ಆಡದ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದಂತೆ ಅಥವಾ ಮಾಡದ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ತೋರಿಸುವ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಗೂ ಮುನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇದು ಅಸಲಿಯೇ ಅಥವಾ ನಕಲಿಯೇ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತದಾನದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಡಿಯೋಗಳು ಬಂದರೆ, ಸತ್ಯಾಂಶ ಹೊರಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ದುರ್ಬಳಕೆಯು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನೇ ಅಲುಗಾಡಿಸುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿದೆ.

ಪರಿಹಾರಗಳು

1. ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆಯೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಹಂತದಲ್ಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು. ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ ಮತ್ತು ನೈಜ ಸುದ್ದಿಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ನಾಗರಿಕರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕುರುಡಾಗಿ ನಂಬದೆ, ಅದರ ಮೂಲವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿಯಿಂದಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.
2. ಕಠಿಣ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ದುರ್ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸರ್ಕಾರವು ಕಠಿಣ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ, ತೇಜೋವಧೆ ಮತ್ತು ಕೋಮು ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವವರ ವಿರುದ್ಧ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ದತ್ತಾಂಶ ಕಳ್ಳತನ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿತನದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಬಲವಾದ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಕಾನೂನುಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವಂತಿರಬಾರದು ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೂ ವಹಿಸಬೇಕು.
3. ಸ್ವತಂತ್ರ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆ ಪರಿಶೀಲನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಚೆಕ್ಕಿಂಗ್) ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಸುದ್ದಿಯ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ

ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಸಾಬೀತಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಅಥವಾ ಆ ಸುದ್ದಿಯ ಜೊತೆಗೆ 'ಇದು ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ' ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಮಾಯಕ ಜನರು ದಾರಿ ತಪ್ಪುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

4. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ನೈತಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ–ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಪಾತ್ರ ಹಿರಿದು. ಕೇವಲ ಚುನಾವಣೆ ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಡುಕು ಮೂಡಿಸುವ ಅಥವಾ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಐಟಿ ಸೆಲ್ ಅಥವಾ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂಡಗಳಿಗೆ ನೈತಿಕತೆಯ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣದ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರದ ವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು.

5. ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸುಧಾರಣೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಬೃಹತ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು. ಕೇವಲ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಧ್ರುವೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ತೋರಿಸುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ವೇದಿಕೆ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆ ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಬೇಕು. ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಯಾರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಏಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಡೀಪ್‌ಫೇಕ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಗಳು

ಯುವಜನತೆಯ ಸಕ್ರಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ: ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತವೆಂದರೆ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅವು ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮತ್ತು ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಬಲ ವೇದಿಕೆಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಯುವ ಮತದಾರರು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಾಗೃತಿ: ರಾಜಕೀಯ ಮಾಹಿತಿಯು ಕೇವಲ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲ ಹೋಯಿತು ಎಂಬುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್‌ಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದು, ತಳಮಟ್ಟದ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು

ಮೂಡಿಸಿದೆ.

ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರ ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆ: ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಮತದಾರರ ಮನವೊಲಿಸಲು ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪನ್ನು ತಲುಪುವ ತಂತ್ರಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಇಂದಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಡಿಜಿಟಲ್ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತದಾರರನ್ನು ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿದೆ.

ವೈಚಾರಿಕ ಧ್ರುವೀಕರಣದ ತೀವ್ರ ಹೆಚ್ಚಳ: ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮವು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಧ್ರುವೀಕರಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನವು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಗಾರಿದಮ್‌ಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ, ಜನರು ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೇ ಪದೇ ಪದೇ ನೋಡುವುದರಿಂದ 'ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಕೋಣೆ'ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸಮಾಜವು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇಬ್ಭಾಗವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮತದಾರರ ನಿರ್ಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ: ಮತದಾರರ ವರ್ತನೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿರುಚಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ಆತಂಕಕಾರಿ ಅಂಶ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದೆ. ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸದೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನೇ ಬದಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರವಾದ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಚೋದನಾಕಾರಿ ವಿಷಯಗಳೇ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವೇಗವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಡುವಿನ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪರವಾಗಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವ ಸಮುದಾಯವು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಆಶಾದಾಯಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ನವಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಧ್ವನಿ ನೀಡಿ, ಅವರನ್ನು ಕೇವಲ ಮತದಾರರನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸದೆ ಆಡಳಿತದ ಭಾಗಿದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿವೆ. ಆದರೆ, ಇದೇ ವೇಳೆ ನಾಣ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖದಂತೆ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳು, ದ್ವೇಷ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವೈಚಾರಿಕ ಧ್ರುವೀಕರಣದಂತಹ ಗಂಭೀರ ಪಿಡುಗುಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನೇ ಅಲುಗಾಡಿಸುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಬಳಸುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಕಠಿಣ ಕಾನೂನುಗಳು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಂದ

ಮಾತ್ರ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳಿನ ನಡುವಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅರಿಯುವ ವಿವೇಕ ಜಾಗೃತವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮವು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಬಲ್ಲದು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅದನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಸ್. (2011). ಮೀಡಿಯಾ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್: ಎ ಸಿಟಿಜನ್ಸ್ ಗೈಡ್. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್: ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ನಾರ್ಟನ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿ.
2. ಉಡುಪ, ಸಹನಾ. (2015). ಮೇಕಿಂಗ್ ನ್ಯೂಸ್ ಇನ್ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಇಂಡಿಯಾ: ಮೀಡಿಯಾ, ಪಬ್ಲಿಕ್ಸ್, ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್. ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್: ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್.
3. ಕ್ಯಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್, ಮ್ಯಾನುಯೆಲ್. (2009). ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಪವರ್. ಆಕ್ಸ್ ಫರ್ಡ್: ಆಕ್ಸ್ ಫರ್ಡ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್.
4. ಕೊಹ್ಲಿ-ಖಾಂಡೇಕರ್, ವನಿತಾ. (2013). ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಮೀಡಿಯಾ ಬಿಸಿನೆಸ್. ನವದೆಹಲಿ: ಸೇಜ್ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸ್.
5. ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಪಿ., ಮತ್ತು ರಾಯ್, ಎಸ್. (2013). ಮೀಡಿಯಾ ಪ್ಲೂರಲಿಸಂ ಅಂಡ್ ಡೈವರ್ಸಿಟಿ: ಕಾನ್ಸೆಪ್ಟ್ಸ್, ರಿಸ್ಕ್ಸ್, ಅಂಡ್ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಟ್ರೆಂಡ್ಸ್. ಲಂಡನ್: ಪಾಲ್ಗ್ರೇವ್ ಮ್ಯಾಕ್ಮಿಲನ್.
6. ಚಾಡ್ವಿಕ್, ಆಂಡ್ರ್ಯೂ. (2017). ದಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮೀಡಿಯಾ ಸಿಸ್ಟಮ್: ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಪವರ್. ಆಕ್ಸ್ ಫರ್ಡ್: ಆಕ್ಸ್ ಫರ್ಡ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್.
7. ಟುಫೆಕ್ಸಿ, ಝೈನೆಪ್. (2017). ಟ್ವಿಟರ್ ಅಂಡ್ ಟಿಯರ್ ಗ್ಯಾಸ್: ದಿ ಪವರ್ ಅಂಡ್ ಫ್ರಜೈಲಿಟಿ ಆಫ್ ನೆಟ್ವರ್ಕ್ಡ್ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್. ನ್ಯೂ ಹೆವನ್: ಯೇಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್.
8. ನಿಯಾಜಿ, ತಬ್ರೇಜ್ ಅಹ್ಮದ್. (2018). ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಮೊಬಿಲೈಸೇಶನ್: ದಿ ಹಿಂದಿ ಮೀಡಿಯಾ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ. ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್: ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್.
9. ಪಾಲ್, ಜಾಯ್ಜೀತ್., ಚಂದ್ರ, ಪಿ., ಮತ್ತು ವಕ್ಕಲಂಕ, ವಿ. (2016). ಟ್ವಿಟರ್ ಅಂಡ್ ದಿ ರಿಬ್ರಾಂಡಿಂಗ್ ಆಫ್ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ. ಎಕನಾಮಿಕ್ ಅಂಡ್ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ವೀಕ್ಲಿ.
10. ಫುಕ್ಸ್, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್. (2017). ಸೋಶಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ: ಎ ಕ್ರಿಟಿಕಲ್ ಇಂಟ್ರೊಡಕ್ಷನ್. ಲಂಡನ್: ಸೇಜ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್.

11. ಬೆನೆಟ್, ಡಬ್ಲ್ಯೂ . ಲ್ಯಾನ್ಸ್., ಮತ್ತು ಸೆಗರ್‌ಬರ್ಗ್, ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾ. (2013). ದಿ ಲಾಜಿಕ್ ಆಫ್ ಕನೆಕ್ಟಿವ್ ಆಕ್ಷನ್: ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಅಂಡ್ ದಿ ಪರ್ಸನಲೈಸೇಶನ್ ಆಫ್ ಕಂಟೆನ್ಶಿಯಸ್ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್. ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್: ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್.
12. ರೋಡ್ರಿಗಸ್, ಉಷಾ., ಮತ್ತು ರಂಗನಾಥನ್, ಮಾಯಾ. (2015). ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯೂಸ್ ಮೀಡಿಯಾ: ಫ್ರಮ್ ಅಬ್ಸರ್ವರ್ ಟು ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೆಂಟ್. ನವದೆಹಲಿ: ಸೇಜ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್.
13. ವಾರ್ಡಲ್, ಕ್ಲೇರ್., ಮತ್ತು ಡೆರಾಕ್ಷನ್, ಹೊಸ್ಸೈನ್. (2017). ಇನ್ಫರ್ಮೇಷನ್ ಡಿಸಾರ್ಡರ್: ಟುವರ್ಡ್ ಆನ್ ಇಂಟರ್ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಫ್ರೇಮ್ವರ್ಕ್ ಫಾರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಪಾಲಿಸಿ. ಸ್ಟ್ರಾಸ್‌ಬರ್ಗ್: ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಯುರೋಪ್ ರಿಪೋರ್ಟ್.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.